

Editörden

Editorial

Birçok cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların en yüksek yaş-spesifik oranları, cinsel aktif ergenler arasındadır. Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların bazıları spesifik semptom kompleksleri ile ortaya çıkmasına rağmen, çoğu asemptomatiktir ve sadece laboratuvar testleri ile saptanabilir. Fiziksel, davranışsal ve sosyal faktörler ergenlerde Cinsel yolla bulaşan hastalık riskini daha yüksek olmasına neden olur. (1). Cinsel yolla bulaşan hastalıklar önemli bir halk sağlığı sorunudur. Özellikle ergenlerde bilgi eksikliği, onları çok belirgin olmayan semptomlardan habersiz hale getirir ve bu durum hastalıkların bulaşını artırır ve tedavi edilmelerini geciktirir (2).

Cinsel yolla bulaşan hastalıkların önlenme ve kontrolü; eğitim, tarama, erken tanı ve tedaviye dayanır. Türkiye Çocuk Hastalıkları dergisinin bu sayısında yayınlanan "Ankara'da düşük sosyoekonomik düzeyi olan bir bölgede ergenlerin cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkındaki bilgi düzeyleri" isimli anket çalışması eğitime vurgu yaptığı için önemlidir. Bu çalışmada, %9.3' ü cinsel olarak aktif olan 14-17 yaş arasında 527 ergen arasında, bilgi düzeyi genel olarak düşük olmasına rağmen, yaşla ve cinsel aktivite ile arttığı saptanmıştır (3). Cinsel ilişki sırasında korunma yöntemlerinin ergenlerin sadece dörtte bir tarafından kullanılmış olması düşük bir oran olarak saptanmıştır. Anket uygulanan ergenlerin yaklaşık üçte birinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkında bilgiyi sağlık görevlilerinden, erkeklerin en çok yazılı ve görsel medyadan, kızların okuldan öğrendikleri bulunmuştur. Cinsel konuları arkadaşlarıyla konuşanların bilgi düzeylerinin ebeveyn ve öğretmenleriyle konuşanlardan daha fazla olması ilginç bir bulgu olarak karşımıza çıkmıştır. Sağlık görevlileri, cinsellik eğitimi, erken çocukluktan başlayarak, ergenlik boyunca klinik pratiğe entegre etmelidir. Bu hizmeti yürütenler, ergenlere cinsel yolla bulaşan enfeksiyon kazanılma riski yüksek cinsel davranışlar, bu davranışlardan kaçınma, doğru kondom kullanımı gibi risk azaltıcı yöntemler konusunda eğitim vermelidir (1).

Bu çalışmada HIV/AIDS'in (Human Immunodeficiency Virus/ Acquired Immune Deficiency Syndrome) bulaş ve korunma yolları hakkında doğru yanıt oranının, ankete katılanların yaklaşık yarısıyla sınırlı olduğu saptanmıştır (3). Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan çalışmalarda, AIDS vakalarının yaklaşık %20' sinin 20-30 yaş grubunda olduğu ve bu vakaların ergenlik döneminde enfekte oldukları bulunmuştur. Ankara'da yapılan 382 ilköğretim ve lise öğrencisini kapsayan bir anket çalışmasında, öğrencilerin çoğunluğunun AIDS hastalığının bulaşıcı olduğunu ve bağışıklık sistemini etkilediğini bildiği, ancak bulaşma yollarıyla ilgili yanlış bilgi ve tutum içinde oldukları saptanmıştır. Öğrencilerin AIDS hakkında bilgi aldıkları kaynakları giderek azalan sıklıkta sırasıyla; televizyon, gazete, anne-baba, öğretmen, kitaplar, sağlık çalışanları, internet ve en son olarak arkadaşlar olarak sıraladıkları belirlenmiştir. Yazarlar öğrencilerin öncelikle gerçek anlamda bir cinsel eğitime, beraberinde AIDS ve diğer cinsel yolla bulaşan hastalıklar ile ilgili sağlıklı bilgilendirme çalışmalarına ihtiyaçları olduğu sonucuna ulaşmıştır (4).

Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların erken saptanması ve tedavisi, primer kontrol stratejileridir. En sık cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların human papilloma virus (HPV), herpes simplex virus (HSV), klamidya enfeksiyonu ve gonore gibi bazıları genellikle asemptomatiktir. Bu enfeksiyonlar için tarama stratejileri geliştirilmesi önemlidir. Cinsel yolla bulaşan hastalık taraması dahil, kapsamlı, gizliliğe titizlik gösteren üreme sağlığı merkezleri, bütün cinsel aktif ergenlere sunulmalıdır (1).

Kaynaklar

1. Burstein GR. Sexually Transmitted Infections. Nelson Textbook of Pediatrics, Chapter 114, 705-714. e1.
2. Nelas P, Ferreira M, Fernandes C, Duarte J, Chaves C. Scale of knowledge about sexually transmitted infections Aten Primaria. 2014;46 (Espec Cong 1):202-205.
3. Ulu NK, Demir H, Taşar MD, Dallar YB. Ankara'da düşük sosyoekonomik düzeyi olan bir bölgede ergenlerin cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkındaki bilgi düzeyleri. Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi 2015;9:32-8.
4. Yılmaz AÇ, Başkan S. İlköğretim ve Lise Öğrencilerinin AIDS'e İlişkin Bilgilerinin Değerlendirilmesi. Güncel Pediatri 2014;1:9-15.

Doç. Dr. Gönül TANIR

Dr. Sami Ulus Kadın Doğum ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Kliniği